

Thiết kế phần cứng cho biến đổi 2D-DCT 64 điểm

Nhóm 18: Trương Bá Mạnh, Chu Tiến Thịnh, Phạm Văn Nguyễn

Tóm tắt nội dung—Đề tài này đưa ra phương pháp thiết kế phần cứng cho biến đổi 2D-DCT 64 điểm, sử dụng các bộ cộng và bộ nhân song song, thiết kế bằng ngôn ngữ Verilog và mô phỏng trên ModelSim.

Keywords— DCT, Verilog

I. GIỚI THIỆU CHUNG

Discrete Cosine Transform (DCT) là phép biến đổi biểu diễn một tập hữu hạn điểm dưới dạng các hàm cos tại các tần số khác nhau. Biến đổi DCT có nhiều loại, trong đó phổ biến nhất là 2D-DCT. DCT chủ yếu được ứng dụng trong nén ảnh và video. Nó loại bỏ dư thừa về mặt không gian bằng cách biến đổi miền không gian sang miền tần số [1].

Trong những năm qua, đã nhiều công trình nghiên cứu về DCT. Phép biến đổi 2D-DCT trực tiếp [2] cho hiệu quả thấp về mặt tính toán song song, trong khi phép biến đổi theo từng hàng và cột [3][4] cho tốc độ nhanh hơn. Nhiều sự thay đổi về thuật toán được đề xuất nhằm giảm độ phức tạp của thuật toán [5][6][7]. Một thuật toán song song, tuyến tính sử dụng pipeline cho phép biến đổi 2D-DCT và lượng tử hóa được đề xuất trong [8][9]. Kiến trúc được đề xuất trong hai bài báo này giảm thiểu những hạn chế của các phương pháp được trích dẫn trước đó. Phương pháp này sử dụng các đầu vào song song để giảm thời gian nạp dữ liệu. Đề tài này chủ yếu dựa trên [10].

II. THUẬT TOÁN DCT

Phép biến đổi 2D-DCT cho khối 8 x 8 được định nghĩa là:

$$DCT(u, v) = \frac{1}{4}c(u)c(v) \sum_{x=0}^7 \sum_{y=0}^7 f(x, y) \left[\cos \frac{(2x+1)u\pi}{16} \right] \left[\cos \frac{(2y+1)v\pi}{16} \right]$$

Trong đó $f(x, y)$ là cường độ điểm ảnh và:

$$c(u) = c(v) = \begin{cases} \frac{1}{\sqrt{2}} & \text{ khi } u = v = 0 \\ 1 & \text{ còn lại} \end{cases}$$

Ta có thể biểu diễn dưới dạng ma trận:

$$DCT = CXC^T$$

Trong đó X là ma trận đầu vào, C là các hệ số cos và C^T là ma trận chuyển vị của C , các hằng số $\frac{1}{2}c(u)$ và $\frac{1}{2}c(v)$ được nhân với ma trận C và C^T .

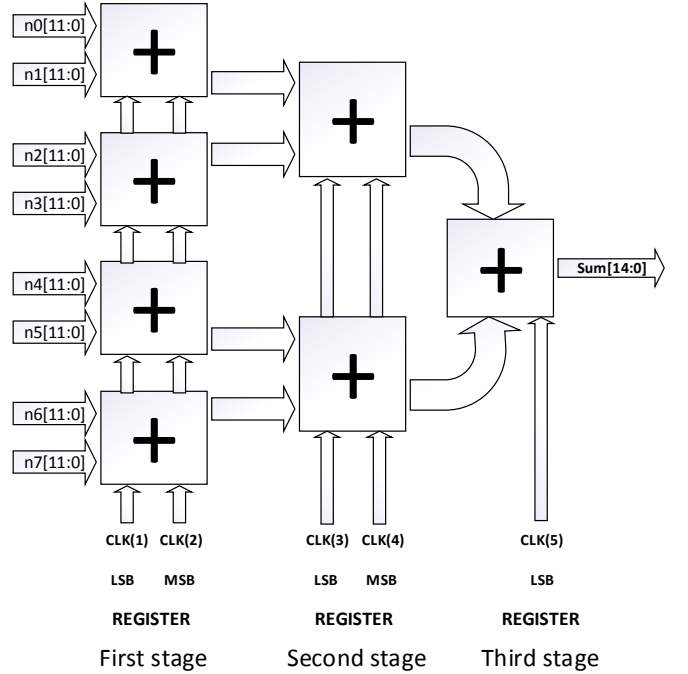
Ta biểu diễn một cách rõ ràng hơn như sau:

$$\begin{aligned} DCT &= \begin{bmatrix} c_{00} & \dots & c_{07} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{70} & \dots & c_{77} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_{00} & \dots & x_{07} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{70} & \dots & x_{77} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} c_{00} & \dots & c_{70} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{07} & \dots & c_{77} \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} p_{00} & \dots & p_{07} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ p_{70} & \dots & p_{77} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} c_{00} & \dots & c_{70} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{07} & \dots & c_{77} \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \sum_{i=0}^7 p_{0i}c_{0i} & \dots & \sum_{i=0}^7 p_{0i}c_{7i} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \sum_{i=0}^7 p_{7i}c_{0i} & \dots & \sum_{i=0}^7 p_{7i}c_{7i} \end{bmatrix} \end{aligned}$$

III. ARCHITECTURE

A. Bộ cộng song song

Kiến trúc của bộ cộng song song được thể hiện trong Hình 1. Quá trình cộng được chia thành ba giai đoạn pipeline. Ở giai đoạn

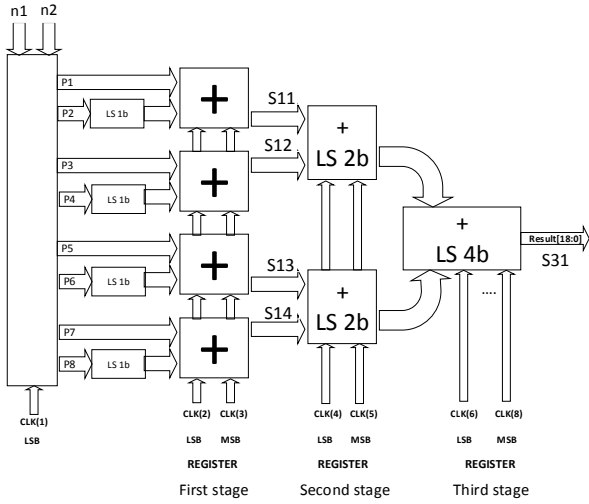
Hình 1. Kiến trúc bộ cộng song song

đầu tiên, ta có 4 số 12 bits và 2 bộ cộng để cộng 8 số, chúng hoạt động đồng thời, do đó làm tăng tốc độ xử lý. Chúng có các thanh ghi pipeline, xung clock đầu vào được đánh số (1), (2), ... tương ứng với các thanh ghi pipeline. Ta sẽ cộng LSBs ở xung clock đầu tiên và MSBs ở xung tiếp theo cùng với bit nhớ từ LSB. Ở chặng thứ hai, ta cộng 4 đầu ra ở giai đoạn thứ nhất, mỗi đầu ra 13 bits. Hai số của hai bộ cộng đầu vào được dùng ở giai đoạn này. LSBs và MSBs được cộng khi xuất hiện xung clock. Ở giai đoạn thứ ba, khi xung clock xuất hiện, ta sẽ cộng LSBs của 2 đầu vào 14 bits. Tiếp theo, MSBs được cộng cùng với bit nhớ từ LSBs và cho kết quả 15 bits.

B. Bộ nhân song song

Quá trình nhân song song gồm tám giai đoạn pipeline, được thể hiện trong Hình 2.

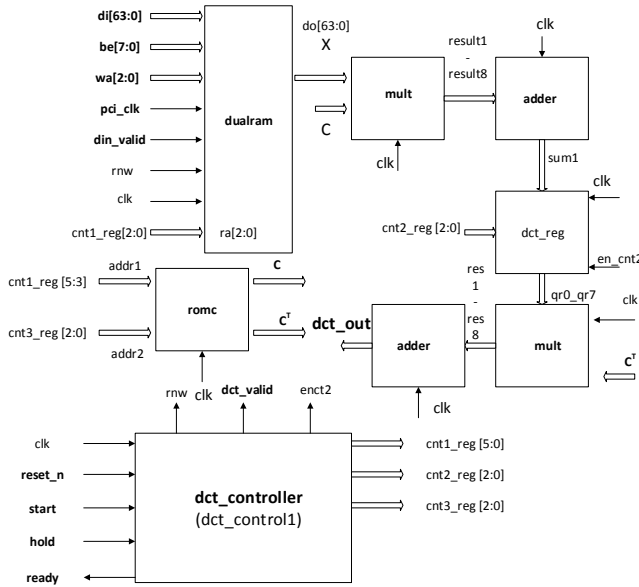
Phép nhân được thực hiện chủ yếu trên thành phần độ lớn của hai số, vì vậy chúng ta cần tách riêng phần dấu và độ lớn bằng cách sử dụng cổng or. Ở giai đoạn đầu tiên, ta cộng 4 cặp số và được 4 kết quả tương ứng là S11, S12, S13, S14. Chúng ta cộng P1 và P2 sau khi dịch trái P2 1 bit. Tương tự cho các cặp P3/P4, P5/P6, P7/P8 ở chặng đầu tiên, chúng được thực hiện đồng thời. Xung clock được đánh số (1), (2), ... ứng với các thanh ghi pipeline ở các chặng khác nhau. Các tích P1 tới P8 đạt được bằng phép and bội số với số nhân ứng với các bit của số nhân.

Hình 2. Kiến trúc bộ nhân song song

C. Kiến trúc DCT

Kiến trúc DCT được thể hiện trong Hình 3. Từng hàng của khối

Hình 3. Kiến trúc bộ nhân song song

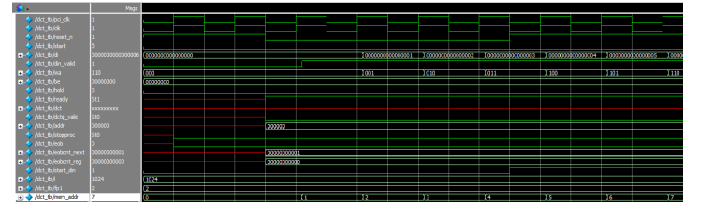
8 x 8 được đưa tới đầu vào qua bus dữ liệu, mỗi pixel có 8 bits, $di[7:0]$ là pixel đầu tiên còn $di[63:56]$ là pixel cuối của hàng. $be[7:0]$ gồm 1 byte là tín hiệu enable đầu vào, $be[0]$ chọn $di[7:0]$ và tương tự, $wa[2:0]$ cung cấp địa chỉ hàng của khối ảnh, $wa[0]$ là hàng đầu tiên. pci_clk là xung clock đồng bộ đầu vào, tại sườn lên của xung clock, $di[63:0]$ được ghi vào trong core nhờ tín hiệu $wa[2:0]$. din_valid lên trạng thái cao nếu $di[63:0]$ hợp lệ. Quá trình DCT có thể được kiểm soát bởi controller qua tín hiệu $hold$, khi tín hiệu này ở mức thấp thì quá trình diễn ra bình thường. clk là xung đồng hồ của hệ thống, có thể giống với pci_clk . $ready$ chỉ ra rằng DCT core có sẵn sàng hoạt động hay không. Đầu ra DCT dạng bù hai được đưa ra tại $dct[8:0]$ ở sườn lên xung clock. $addr[63:0]$ là địa chỉ các hệ số DCT, $addr[0]$ là hệ số DC, còn lại là hệ số AC. dct_valid chỉ ra tính hợp lệ của các hệ số DCT

và địa chỉ của chúng. Bộ controller có thể reset bất cứ lúc nào nếu tín hiệu $reset_n$ bằng 0. Dualram chứa bộ nhớ RAM cho hai khối ảnh. Khi một trong hai khối được ghi dữ liệu, quá trình DCT diễn ra qua việc đọc dữ liệu từ khối còn lại một cách đồng thời. Việc ghi dữ liệu vào một khối diễn ra trong 8 chu kỳ pci_clk , trong khi việc đọc dữ liệu của bộ xử lý DCT diễn ra trong 64 clk . $cnt1_reg[2:0]$ tạo ra từ $dct_controller$, hoạt động như là địa chỉ để lấy nội dung của dualram. rnw chọn RAM bank phù hợp. Khi đọc thì RAM sẽ đọc từng cột vì cần thực hiện phép nhân $C * X$, kết quả của phép nhân là $result1 - result8$ được cộng với nhau, kết quả $sum1$ được lưu trong tập thanh ghi dct_reg . Tập thanh ghi này gồm 8 thanh ghi lưu 8 giá trị 11 bits $qr0 - qr7$ là tích $C * X$. Các giá trị này dùng để thực hiện phép nhân $(C * X) * C^T$ trong tám clk tiếp theo. $cnt2_reg[2:0]$ chọn một trong tám thanh ghi tại một thời điểm. Kết quả của phép nhân này là $res1 - res8$, chúng được cộng với nhau được kết quả là dct_out . Ma trận C và C^T được lưu trong bộ nhớ ROM $romc$, các tín hiệu $cnt1_reg[5:3]$ và $cnt_reg[2:0]$ được tạo ra từ controller như là địa chỉ để lấy các hệ số của C và C^T .

IV. KẾT QUẢ VÀ BÀN LUẬN

Kết quả mô phỏng được thể hiện ở Hình 4.

Do phần code của bọn em còn chưa chính xác nên chưa đạt được

Hình 4. Kết quả mô phỏng DCT

kết quả.

V. KẾT LUẬN

Trong quá trình thực hiện bài tập lớn, chúng em đã có cơ hội tìm hiểu về DCT giúp giảm tải trong quá trình truyền, thực hiện thiết kế từng khối để thực hiện kỹ thuật DCT 64 điểm và thực hiện lập trình Verilog để mô tả hệ thống. Qua bài tập lớn chúng em đã học được rất nhiều về việc thiết kế một hệ thống, tuy còn nhiều thiếu sót do thiếu kinh nghiệm nhưng cơ bản chúng em đã hiểu các khâu trong việc phân tích và thiết kế một hệ thống. Đây sẽ là kiến thức nền tảng giúp chúng em trong quá trình học tập, nghiên cứu và phát triển sau này.

VI. TÀI LIỆU THAM KHẢO

TÀI LIỆU

- [1] H. M. Hatim A, Sadiki T, "Efficient hardware architecture for direct 2d dct computation and its fpga implementation," D. . 25th international conference on microelectronics (ICM) Beirut, Lebanon, Ed., 2013.
- [2] L.-G. C. M.-J. C. Yung-Pin Lee, Thou-Ho Chen and C.-W. Ku, "A cost-effective architecture for 8 x 8 2-d dct/idct using direct method," IEEE Transactions on Circuits and Systems for Video Technology, 1997.
- [3] Y. A. T. A. M. NAKAJIMA, "A fast dct-sq scheme for images," vol. E71, no. 11, pp. 1095-1097, 1997.
- [4] C.-C. H. Yi-Shin Tung and J.-L. Wu, "Mmx-based dct and mc algorithms for real-time pure software mpeg decoding," IEEE Computer Society Circuits and Systems, Signal Processing, 1999.
- [5] A. A. Jridi, M. and P. K. Meher, "Optimized architecture using a novel sub expression elimination on loeffler algorithm for dct-based image compression," VLSI Design, 2012.
- [6] W. Z. L. L. G. M. Wu Z, Sha J, "An improved scaled dct architecture," IEEE Trans Consum Electron, 2009.
- [7] X. Z. Xiuhua J, Caiming Z, "An efficient joint implementation of three stages for fast computation of color space conversation in image coding/decoding," Multimed Tool, 2011.

- [8] S. R. D.V.R. Murthy and S. Srinivasan, "Parallel implementation of 2ddiscrete cosine transform using eplds," G. International Conference on VLSI Design, Ed., 1999.
- [9] S. S. S. Ramachandran and R. Chen, "Epld-based architecture of real time 2d-discrete cosine transform and quantization for image compression," *IEEE International Symposium on Circuits and Systems*, 1999.
- [10] S. Ramachandran, *Digital VLSI Systems Design*.